

PRIMĂRIA
MUNICIPIULUI
DEVA

CETATEA DEVA
SCURT ISTORIC

DEVA FORTRESS
BRIEF HISTORY

DÉVAI VÁR
RÖVID TÖRTÉNET

Cetatea Deva a funcționat ca și cetate regală din a doua jumătate a secolului al XIII-lea, primul document în acest sens (1269) avându-l ca emitent pe regele Ștefan al V-lea. Cetatea avea o formă alungită cu dimensiuni cuprinse între 90 m lungime și 18-35 m lățime și era prevăzută cu un palat, două turnuri și o cisternă. La finalul aceluia secol, cetatea devine curtea voievozilor transilvăneni Roland Borșa și Ladislau Kan, fără echivalent în perioadele următoare. Un episod interesant este legat de conflictul dintre regele Ungariei Otto și voievodul Ladislau Kan, în urma căruia coroana regală este reținută la Deva pentru a fi predată ulterior regelui Carol Robert.

O etapă importantă în istoria cetății (1444-1504) este legată de stăpânirea acesteia de către Ioan de Hunedoara și urmașii săi. În acest interval, se extinde vechiul palat, se inițiază lucrări pentru noi corpuri de clădiri, prezența unor meșteri de pe șantierul gotic de la Hunedoara fiind dovedită de numeroase elemente.

A treia fază de construcție, concretizată prin construirea celei de-a doua incinte, are loc în vremea generalului Castaldo (1551-1556), sub scurtă perioadă de ocupare austriacă. Secolul al XVI-lea consemnează atât numeroase situații în care au fost implicate personalități marcante ale epocii (Ioan Zapolya, regina Isabela)

cât și primele atacuri asupra cetății. În ceea ce privește istoria confesională, cetatea Devei este legată de personalitatea lui Ferencz David, fondatorul bisericii unitariene din Transilvania. Acesta moare în cetate în anul 1579, cisterna devenind mormântul simbolic al acestuia.

Epoca principilor Gabriel Bethlen, Rakoczi I și Rakoczi II marchează lucrări și amenajări de amploare în cetate, impuse în special de necesitatea de ordin militar. La finalul secolului al XVII-lea cetatea intră în posesia casei de Habsburg împreună cu proprietățile fiscale ale principatului. Austriei după 1713 transformă radical vechile sisteme de apărare prin ridicarea celei de-a treia incinte a cetății, intenția imperiarilor fiind aceea de a transforma cetatea într-o fortificație de tip Vauban.

În august 1849, dintr-o neglijență a garnizoanei maghiare, depozitele de muniții ale cetății explodează, monumentul fiind abandonat până în anii 1969-1970 când se practică primele lucrări ce aveau ca scop curățarea zidurilor. În perioada 2007-2016 au fost restaurate incintele II și III în forma în care sunt vizibile și în prezent, iar în 2024 incinta I a Cetății Deva este redeschisă pentru public în urma finalizării lucrărilor de reabilitare.

The citadel of Deva served as a royal citadel starting in the second half of the century XIII, the first document in this regard (1269) having been issued by King Stephen V. The fortress had an elongated shape – with a size of 90m length and 18-35m width – being provided with a palace, two towers and a cistern.

At the end of the same century, the city became the court of Transylvanian princes Roland Borsa and Ladislau Kan. An interesting episode is linked to the conflict between the Hungarian king Otto and prince Ladislau Kan, after which the royal crown was held at Deva to be delivered later to King Carol Robert.

A third phase of construction, reflected in the construction of the second precinct, takes place in the days of General Castaldo (1551-1556), in the short period of Austrian occupation. The XVI century records both many situations involving prominent personalities of the era (John Zápolya, Queen Isabella) and the first Turkish attacks on the city. Regarding religious history, the city of Deva is linked to the personality of Francis David, founder of the Unitarian Church in Transylvania, who dies in the citadel's prison in 1597. The citadel's cistern is now considered his memorial tomb.

The era of principles Gabriel Bethlen, Rákóczi I and Rákóczi II marks major works and upgrades in the citadel, imposed by military needs. At the end of the XVIII century the citadel comes into possession of the Habsburg house along with property taxes over the principality. After 1713, the Austrians radically transform the old defense systems by raising the third precinct, following an imperial intention to transform the citadel into a simple Vauban fortress.

In August of 1849, due to negligence from the Hungarian garrison, the ammunition depots inside the fortress exploded. Afterwards, the monument was abandoned until 1969-1970 when the first works aimed at cleaning the walls take place. From 2007 to 2016 the second and third precincts were restored to the current form. In 2024, following the completion of the rehabilitation works, Enclosure I of Deva Fortress shall be reopened to the public.

Déva várának a mostani dátum elemzése nem teszi egy kevésbé fontos szerepbe a többi „gyöngyszemet”, az erdélyi erődök láncát, hanem erősíti a stratégiai szerepét ezeknek, mint egy Bánát felől a Marosra nyíló kapu.

A XIX. sz. második részéből és a XX. sz. első két évtizedéből származó magyar és szász történészek hozzájárultak a vár dokumentum forrásainak és építészeti támaszpontjainak megismeréséhez. A vár evolúciójának megismeréséhez hozzájárulnak az 1960-1990 között végzett tanulmányozások és részletes archeologikus kutatások úgy mint egy széles körű restaurálási projekt.

Az összes létező adat rövidítéséből megtudjuk, hogy Déva vára a XIII. sz. második felében királyi várként működött, mivel hogy az első okmány kiadója V.István király volt. A várnak hosszukás formája volt, 90 m hosszú, 18-35 m széles és el volt látva egy palotával, két toronnyal és egy tartállyal. Ugyanannak az évszázadnak a végén, a vár Roland Borsa és László Kán erdélyi fejedelmek udvara lesz a következő időszakban. Egy érdekes rész Magyarország királya, Otto és László Kán fejedelem konfliktusához fűződik, minek során a királyi koronát Déván tartották, hogy azután átadják Károly Róbert királynak.

A vár történelmének egy érdekes időszaka (1444-1504) a Hunyadi János és az utódai által való birtokláshoz fűződik. Ebben a periódusban kibővül a régi palóta, létrejönnek új munkálatok, új épületeknek; a hunyadi gótikus munkatelepen a mestereknek a jelenlétét számos tényező bizonyítja tek a (védekezésre használt forralt olaj nyílások, dekoratív köelemek, külső felületeken lévő geometrikai festések).

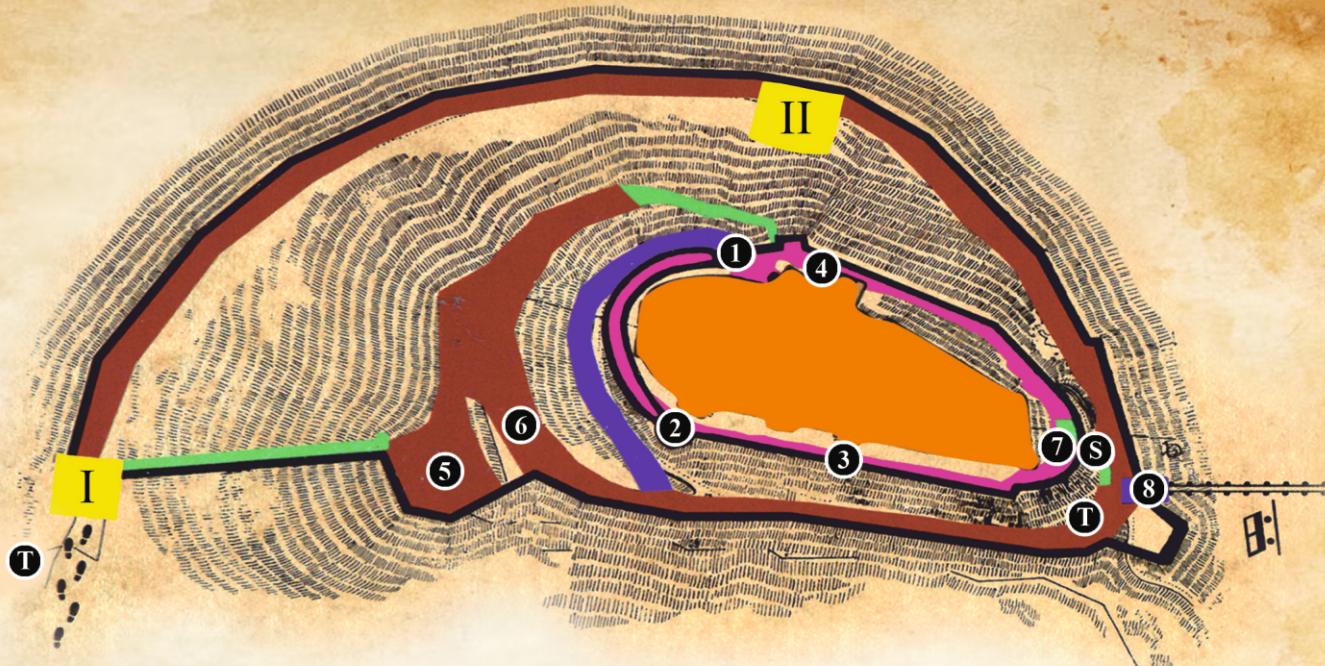

A harmadik építészeti fázisban felépül a második terem Castaldo generális idejében (1551-1556), a rövid osztrák uralkodás alatt. A XVI. századhoz számtalan márkáns személyiség fűzhető (Zápolya János, Izabella királynő) valamint a várt érintő első török támadások. Ami a történelmet illeti, Déva vára Ferenc Dávid személyisegehez van fűzve, aki az erdélyi unitárius egyház alapítója volt. 1579-ben meghal a várban és a tartály a szimbolikus sirjává válik.

Bethlen Gábor, I Rákoczi és II Rákoczi korszaka fontos munkálatokat és berendezéseket jelölt meg a várban, amelyek katonai jellegű szükségletek voltak. A XVII. sz. végén a vár a Habsburg uralom alá kerül. 1713 után az osztrákok a régi védelmi rendszereket átalakítsák a vár harmadik termének a felépítse által, a cél az volt, hogy a vár egy egyszerű Vauban stílusú erőd legyen.

1849 augusztusában a magyar helyőrség hanyagságából a vár lőszer raktárai felrobbannak. Utána a műemlék el lesz hanyagolva az 1969-1970-es évekig, amíg az első munkálatoknak nekifognak, amelyek során a falakat megtisztítják. A 2007 és 2016 közötti időszakban voltak felújítva a II-es és III-as számú helyszínek a most látható formájukba. 2024-ben a dévai vár I. számú belső udvara a felújítási munkálatok befejezését követően ismét megnyílik a nagyközönség előtt.

INFORMAȚII DESPRE CETATEA DEVA

ACCESUL GRATUIT / FREE ACCESS / SZABADON ELÉRHETŐ

CALE DE ACCES / PATHWAY / ÁTJÁRÓ

SCĂRI / STAIRS / LÉPCSŐK

INCINTA 1 / FIRST PRECINCT / 1-ES HELYSZÍN

INCINTA 2 / SECOND PRECINCT / 2-ES HELYSZÍN

POD / BRIDGE / HÍD

PORTILE CETĂȚII / GATES / KAPUK

1 POARTA CAEZARULUI / CAESAR GATE / CAESAR KAPU

2 BASTIONUL BETHLEN / BETHLEN BASTION

3 ZWINGER SUD / SOUTH / DÉLI

4 CUPTOARE / OVENS / SÜTŐK

**5 6 7 TERASE ARTILERIE / ARTILLERY TERRACES
TÜZÉRSÉGI TERASZOK**

8 TELECABINĂ / CABLE CAR / SIKLÓ

**S SCARĂ ÎNTRE INCINTE / STAIRWAY BETWEEN PRECINCTS
HELYSZÍNEK KÖZÖTTI LÉPCSŐ**

T TOALETE / TOILETS / TOALET